

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה כח.

מסורת הש"ס

(ה) שבת קטן, (ז) (ז"ל
 אלעזר], (ג) שם קיף. (בינה
 ית: (ד, ל) יומא פד, (ה) (שם],
 (ו) "ע"ש היטב ונפיש"י
 דשם], (ז) "ע"ש], (ח) זכרות
 יט. ורש"י, (ט) "וע"ש חוס'
 מולין נט: ד"ה נמור],

תורה אור השלם

1. וַיֹּאמֶר שְׁמִשׁוֹן תְּמוֹת נַפְשִׁי עִם פְּלִשְׁתִּים וַיֵּט בִּבְחָ וַיִּפֹּל הַבַּיִת עַל הַסֶּרְנִים וְעַל כָּל הָעָם אֲשֶׁר בּוֹ וַיְהִי הַמּוֹתִים אֲשֶׁר הָמִית בְּמוֹתוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר הָמִית בַּחַיִּי:

גליון הש"ס

גמרא ורמא ליה יעקב
מינאה. עיין מגילה דף כג
ע"א תוספות ד"ה אמר
ולע"ק:

הגהות הב"ח

של חלל. בחלל גופו: מאי צינייהו.
 דיומא (דף פד.) דכל מכה של חלל מת
 ביד. ממללין שבת אע"פ שאינה של ח
 אבל לישנא בחרא מתרפאין דהואיל
 לנחך ליה נאסמא ומעצרו: שזריכה
 אומד. שמסוכנת כ"ב שצריך לאחור
 אם יחיה ואם ימות: מכה של חלל
 חגיגה זריכה אומד לא גרסינן לה:
 איששא אמירשא. חולי חמה בלע"ז
 מלווי"ד. אמירתא גאון שריפה וחממות
 ודוגמתו כהכונס כאן לדיד (ב"ק דף ט.)
 דלמרא אמורי: מן הפה. שפתיים:
 כני וינצי"ס: דלוקאין. קשין הן
 לא יגמע. בשבת דכל רפואה אסור
 חכמים לעשותה בשבת היכא דליכא
 סכנה משום שחיקת סממנין במסכת
 שבת (דף גז.) כדפינא. חולי השיניים
 ובלע"ז מיסג"א: מטרוניא. רפואה
 כוכבים היחה: עזדה. ליה רפואה
 חמאא בשבתא ומעלי בשבתא
 בשבתא מאי איבעיד דלא מצינא
 למיימי גבך מפני תלמודי בני כלה:
 דרשא צפירקא. לימד הרפואה לכל:
 חיולו השם. דלחיי סכנה אישכנע
 ועבר אשכנעתי: דגלי לה מעיקרא.
 משעה שגילתה לו אמר לה דעי שלא
 נשבעתי ולא אמרתי באלהא דישאל
 אלא לאלהא דישאל: אלא. מדבעי
 לאסויי בשבתא כמכה של חלל דמיא
 ולקמיה פריך כיון דהכי הוא היכי
 מיתסי מעובד כוכבים והאמר רבי
 יוחנן כל מכה שמחללין עליה [את
 השבת] אין מתרפאין מכן והכא לא
 גרר לה עד לקמן: ה"ג אלאמא כמכה
 של חלל דמיא אמר ר' גנחמן בר יצחק
 שאני כפדינא הואיל ומתחיל בפה וגומר
 בצני מעיים: רמי סימניה. למידע
 דהוא כפדינא: רמי מירי דני כרי ואסי

לעזי רש"י

מחבל של חטיון ואכלו כשהוא נזון
מאלד זימני מורק: כסא דהרסנא.
דג שטיגנאו בשומן היואל ממנו עס
הקמח: מאי עזדא לוי. מטרונא
לרבי יוסנן: מאשא דאווא גנדפא
דאווא: שמן אשוחא הממיו בצור
וסכנן ע"י אחד ממכפני האווא על שיני
מבחון: טייעא. ישמעאל: קשייטא
דויסי גרעינין של זימס: דלא מלו
פילסא. שלא הביאו שליש וקלנאו

מוסף רש"י

גב היד וגב הרגל.
 שטקטק שקט ומקוב (שבת)
 לא יגיע בזה את
 החומץ. לרפואה, דכל
 רפואה בשבת מותר לה בקנ
 שטקט שקטק שקטק
 שיהא אכ מלאכת עומן
 (ביצה יח), היש
 צעצעינא. מולי העשר
 והענינים ומתחיל צפה
 וגומר צנינ מעיט ומקוב
 (רמב"ם יט), המשא
 ומועלי שבתא. יוס ה'
 ששבת וערע שבת (שם),
 חילול השם. שיהא
 שסורה שער על שערנו
 רדגל (שם), לה
 משיקרא. מהיהא שיה
 גלי לה נשענמ קי מ
 ארמנא (שם), מוא סימניה.
 ששבות עינו (שם), מואי היר.
 ער על אה החול היה (שם), ומזהמני המני
 ומשוריר. שער עלו הילול (שם), כפא הדריסא. דגס מוט
 שזמן מוח עקן שפנאק סק העוק שקרין כיייל
 רדביק ריה דררי. דנעק שבות השנים
 פוסייר.

א הלא דהא קי"ל צפ"צ
 ון עליה את השבת: (א) גב
 ללשנה קמא אין מתרפאין
 תחזיזא אי חזי דמקלקל בה

מכה של חלל אין מתרפאין מהן מאי
 בינייהו איכא בינייהו גב היר וגב הרגל
 (ב) דאמר רב אדא בר מתנה אמר רב *גב
 היר וגב הרגל הרי הן כמכה של חלל
 ומחללין עליהן את השבת אמר רב זוטרא
 בר טוביה אמר רב כל מכה שצריכה אומד
 מחללין עליה את השבת (ב) אמר רב שמן בר
 אבא אמר ר' יוחנן יוהאי אישתא צמירתא
 כמכה של חלל דמי ומחללין עליה את
 השבת מהיכן מכה של חלל פירש רבי אמי
 זמן השפה ולפנים בעי רבי (ב) אליעזר כבי
 ושיני מאי כיון דאקושי נינהו כמכה דבראי
 דמו או דלמא כיון דגואי קיימי דכמכה של
 חלל דמו אמר אביי ת"ש (ב) ההחושש בשיניו
 לא יגמע בהן את החומץ חושש הוא דלא
 הא כאבי ליה טובא שפיר דמי דלמא תנא
 היכא דכאבי ליה טובא חושש נמי קרי ליה
 ת"ש רבי יוחנן (ב) חש בצפדינא אזל לגבה
 דההיא מטרוניתא עבדה חמשא ומעלי
 שבתא א"ל למחר מאי אמרה ליה לא צריכת

מבנה ש"ל 55. פ"ה שכנגד חלל הגוף וזירושלמי מפרש כל שהוא מן החלל ולפינים: **מבנה** שעי"ג היר. פי' היינו חולי שעלה שם מאליה או שלא ע"י מכת חרד אבל מכת חרד אמרינן בכל מקום דמחללינן עליה את השבת כדאמר שמואל בסמוך האי פדעתא מחללינן עליה שבת דכנסה היא

איכא בינייהו גב היר. ה"ה דהוא
מצי למימר איכא בינייהו
פדעתא ומכא שהיא צריכה אומר:
בב. פ"ה מקום מושב השנים
זינצי"ש וקשה דקאמר
בסמוך כיון דקאשי ועוד בדפסק אלו
טרטרות (חולין דף ג:) ע"ז ארי"א נמור
ככי ושיני ואין דרך להיות הזינצי"ש
נושרות וכן בהחובל (ב"ק דף ג:)
שימין תכלי ממו לכא דקל חבירה
שמע ובסוף המפקד (ב"מ דף מ:)
גבי הוא תורא דלא הי"ל ככי ושיני
למילכ לך נראה פלש כ"י כס שנים
גדולות ומשלי"ס בלע"ז ושיני הם
האחרות **ט**: **תחלי** בח"א. יסקוהו
שחלים בחומץ קרש"ן וי"מ לשום על
המכה: **במיריא**. פ"ה חזק
כדאמרין לקמן (דף ג) טיליא חריפא
דמזרי זיקי ומיהו מזניו טיליא יין
חלש דאמר פרק מי שאלחו (גיטין
דף ג) יריעא דכולהו טיליא חיוור:

רבינו חננאל

מכה של חלל אין
מתרפאין מהן וכל מכה
של חלל מתחללין עליה
את השבת. אמר רב גב
חיד וגב הרגל נכמה של
חלל מן מחללין עליהן
את השבת. וא"ר יוחנן
אמר של חלל אינה צריכה
מכה וארשתה צמיחה
וגמי נכמה של חלל
דמי: מהימן מכה של
חלל מן השפה ולפנים
פופרינא נמי שיהא כאב
שינים והואל וצמחה
בהפ ונותרה בבני מעיים
נכמה של חלל דמי. פי
כדי שיהי רב בשל
גבי השיניים: ו' יוחנן
שם בפריקא איל גבי
עורכת כוכבים אלא גסוי
מינה. והכי עביד הכי
דאז איהו דלמא לא
מכה משחלין עליה את
השבת אין מתרפאין מהן
והיא צמיחה מחללין
עליה השבת. ופרקינן
רב ורבי יוחנן אלא חשוב
והמתיראין לעשות לו
כלום. ר' אמי והא ר'
אבהו דאדם חשוב וס'
נשקאו ליה יעקב נמינא סס
ברקאי ואילו ר' אמי
ר' אמי רבא אסי וליחב
הסס מכל שוקי והא
פסיקא לשיקוי. ומשינן
א"ג דרוע מומחה
[תרי] לתר פופשה.
משנאה גדולה דשנא ליה
ר' אבהו נהי מינא
מפרי' נשפיהו ואמר
תמות נפשי עם פלשתים:
ו' ירשולמי' מכלהו
מיתנו רבנן אמר מר
דבי סהמא ליסחמא.
ו' אמר מאן דעביד לימות
לימות ר' אבי עבד עמי

ש'הוא חזק. רבי אברהם היה קרוב למלכות כדאמרין בנסתרות (דף טז.) ובסתות (דף טז.) דנפיק ש'מיני בקראי: שאני. הדיא מטרוניתא דר' יוחנן: דרופא מומחא הוה. דאמרין לעיל (דף טז.) אם באפסיה: פרעטא. פלע מנת חרב: למיפסק דמא. של פרעטא אם יואל יותר מדאי: חתלי קריסיון' בלע"ז: לאסוקי. להעלות בשר שחתיה המכה: גרדא דיבלא. עשב ששמו יבלא כי ידלי: גירדא. שגור שרשיה ונותא אותה גירדא עם גירדת עם הסנה ועושה תחבוצות וולעים שהתרגולים מקרין באשה. מאשפות יריש אביון מהתרגימן מקלנקתא מריס חסורא ה לענבא. מלג'ט בלע"ז: פרוונקא דמלאכא דמיסוחא הוא. כלומר מסוכן הוא להמית: בלע"ז ושוחקים אותו עם הדבש: כרפסא. אפי"א בלע"ז: צטיליא. יין חזק מאד ומין יין מלא דמגרי ויקי: אדרכי. בצוד שהוא מחזר אחר סממנין אלו: עיניכא בם מיא. עינכא מענבי גדולה ואם קטנה קטנה: וינגרד עליה. גלגל עליה: חיוורא לחוירא. לאצטבוע לבן ענבה ומד בלד: פרוונקא דאישא הוא. ע"י חויל ששמו חמה הוא בל וסימא היא לה: שייסן. גידולו ושומטתה ומכה בצפורניה: ע"י חויר רישיה. נחשבל להוציא הלימה היא רפואתו:

צפיקעא

וגלגל מן עיני אסיר ששואל אתה רוק הפל אצלן ציבש מת אלה לייף לחיותהן סכנה היתה
למרות מן עינינו ונתנום עליה (2) ורמז בשבט ר' יהושע בן לוי היה לה קדושו וברך ליה ר' חננה ר' יוחנן
משחקו תחלוץו ומיתן זו חמרא עתיקא ומישית דלא ליסתכן ר' יעקב ברי לוי יוחנן כל מרתפאן אין מעבות
כוכבים וגילוי ורשעיות ורשעיות מיתן עבודת כוכבים כזו דאמר ליה עליון כל עבודת כוכבים כל כי כניצא
כזו אמר כי חונת את אומות שאין מרתפאן בגילוי עריות וזה חונת בשב מלכלה פ' התרופות דברי ס
ובמהל של חלל דאמרו על המאורסה אל התרהל כמלה ואפילו להתרפות כהיה זה בר שם איתאוי ואסתכן
דאמר פניה הלה אצל בתן עיני כה ודחי כאש אש א"ר חננה את אומרת שאין מרתפאן ואסתכן
אמך לחיי ר'א רובו אין נוגעין בר שאין דוחין נפש מפני נפש ודחי בר חסדא שניא היא תמן דלא נודע מי
שנדרת משעם שקורא חצב בלשון ברוך יניקא מקולקולת תחיהה בר ער' מן האשפה. פ' עניבהא מורסא
המות אלה כלומר מורסא גדולה אלה אחריה. פ' סקולת המכה שבה ער שחוטא צאצבו בגדולו מכה המכה

(א) גי' רעניו 'ירושלמי' גראה שהוא כגוי' הרמב"ן בספר מורת האדם בשער הסכנה ופי' דרש סבר דלא הוי משה כל חלל ועי' גדה דף ק"ע ע"ב. (ב) לפנינו 'ירושלמי' הגירסא לוקטין לו עוקן עקרב בשמה ועי' פי' בפ"מ. (ג) אולי י"ל ונתנין עליה רמץ ו'ירושלמי' (לפנינו איתא ונתנינו עליה חמץ בפסח ואכן גי' רעניו גראה עיניה ודו"ק).